

Biuletyn Informacji Publicznej

Instytutu Pamięci Narodowej
Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu

Dane osoby z katalogu osób "rozpracowywanych"

Imiona: Jan
Nazwisko: Rokita
Miejsce urodzenia: Rdzawka
Data urodzenia: 13-12-1924
Imię ojca: Andrzej
Imię matki: Anna
Dodatkowe informacje:

Treść zapisów ewidencyjnych

Opis materiałów	Stan zachowania	Uwagi
<p>Akta kontrolno-śledcze przeciwko Janowi Rokicie ps. "Rokita" i innym. Od maja 1946 żołnierz organizacji "Ognia". Nie ujawnił się. Zatrzymany 02.11.1947 przez PUBP w Nowym Targu za udział w akcjach podziemia niepodległościowego, a m.in. za wysadzenie w październiku 1947 pomnika wdzięczności Armii Czerwonej w Nowym Targu. Przy zatrzymaniu przeprowadzono rewizję osobistą, a w następnym dniu rewizję w domu Rokity. W śledztwie stosowano stosowano przymus i niedozwolone metody śledztwa. Wpisywano rzeczy, których Rokita nie zeznawał, a które on później musiał podpisać. Akt oskarżenia sporządził 15.11.1947 oficer śledczy WUBP w Krakowie chor. Franciszek Gałuszka. Rokita został oskarżony z art. 14 par. 1 i 2, art. 4 par. 1, art. 1 par. 1 i 3, art. 25 pkt 2 i art. 23 par. 1 Dekretu z 13.06.1946 oraz z art. 28 KKWP w związku z art. 259 KK, tj. o przynależność do organizacji niepodległościowej, udział w jej akcjach i posiadanie broni. Akta zostały złożone 24.09.1949 w Archiwum Wydz. II WUBP w Krakowie pod dawną sygn. 3327/I. Przerejestrowano 29.06.1968 do nr 921/III.</p>	<p>Akta o sygn. IPN Kr 07/820 (921/III) t. 1, IPN Kr 096/821 (921/3) mikrofilm.</p>	<p>zob. także: https://podhale24.pl/rozmaitosci/arttykul/13916/Wysadzenie_p Akta zawierają także materiały nie będące aktami kontrolno-śledczymi i nie dotyczące bezpośrednio Jana Rokity; nie zostały one uwzględnione w opisie.</p>
<p>Akta prokuratorskie WPR w Krakowie przeciwko Janowi Rokicie ps. "Iskra" i innym. Postanowienie o tymczasowym aresztowaniu wydał 06.11.1947 wiceprokurator Wojskowej Prokuratury Rejonowej w Krakowie Piotr Smolnicki v. Józef Holender (skazany w 1951 przez NSW na 8 lat więzienia za współpracę z Kripo w getcie krakowskim i zdegradowany z ppłk. do szeregowca). Akt oskarżenia został zatwierdzony i przesłany do Wojskowego Sądu Rejonowego w Krakowie 25.11.1947. Wyrokiem WSR z 29.11.1947 Rokita został skazany na karę śmierci. Akta zawierają protokół z wykonania kary śmierci 20.11.1947. Dowódcą plutonu egzekucyjnego był st. sierż Sroka (brak imienia). Lekarzem, który stwierdził zgon był dr E. Dormicki. Rokita został stracony w ramach zbiorowej egzekucji o 18.20.</p>	<p>Akta o sygn. IPN Kr 111/1126 (Pr 3199/47).</p>	

Sprawa przed Wojskowym Sądem Rejonowym w Krakowie przeciwko Janowi Rokicie, ps. "Iskra" i innym. Rozprawa Główna odbyła się 27-29.11.1947. Sąd orzekął w składzie: przewodniczący - ppłk Władysław Stasica, sędzia wojskowy - por. Tadeusz Makowski, ławnik - ppor. Henryk Tylkowski. Proces przeprowadzony został jawnie, w trybie doraźnym. Jan Rokita częściowo przyznał się do zarzucanych mu czynów. Wyrokiem z 29.11.1947 skazany na karę śmierci. W opinii sądu skazanie z tego samego dnia skazani (w tym Rokita) "na ulaskawienie nie zasługują i należy ich wyeliminować ze społeczeństwa polskiego". Postanowieniem z 12.12.1947 Bierut nie skorzystał z prawa łaski wobec Rokity. Wyrok wykonano 20.12.1947 przez rozstrzelanie.

Akta o sygn. IPN Kr 110/2067 (Sr 1544/47).

Akta penitencjarne skazanego na karę śmierci Jana Rokity. Osadzony w tym więzieniu 08.11.1947. Skazany 29.11.1947 przez WSR w Krakowie na karę śmierci. Materiały zawierają m.in. postanowienie o tymczasowym aresztowaniu i odpis wyroku. Nie zawierają protokołu z wykonania kary śmierci.

Akta o sygn. IPN Kr 425/496 (29/755/496).

Charakterystyka nr 12, dot. organizacji o nazwie "Oddział Partyzancki AK >Błyskawica<", opracowana w Wydz. "C" KWMO w Krakowie w latach 1975-1979. Organizacja działała w okresie od kwietnia 1945 do początków 1947 roku pod dowództwem Józefa Kurasia ps. "Ogień" na terenie powiatu nowotarskiego oraz części powiatów: limanowskiego, myślenickiego i nowosądeckiego. Była to jedna z największych organizacji niepodległościowych, liczyła w sumie ponad 700 żołnierzy oraz ponad 120 współpracowników. Partyzanci Kurasia przeprowadzili w sumie około tysiąca akcji zbrojnych, polegających na rozbijaniu posterunków MO, rekwizycjach czy likwidacji funkcjonariuszy komunistycznych i ich współpracowników. Prowadzili działalność propagandową i uświadamiającą miejscową ludność, gromadzili informacje o przestępcach pospolitych i aktywistach PPR. Akta zawierają kwestionariusz Jana Rokity, który występuje jako nieujawniony żołnierz organizacji „Ognia”, biorący udział w jej akcjach, skazany na karę śmierci - wyrok wykonano.

Akta o sygn. IPN Kr 074/12 t. 1-5 (12/X).

Charakterystyka nr 13, dotycząca organizacji "Wiarusy". Genezy tej organizacji należy szukać bezpośrednio w Zgrupowaniu Partyzanckim "Błyskawica" mjr. Józefa Kurasia "Ognia". Po jego śmierci duża część żołnierzy i współpracowników "Ognia" ujawniła się, jednak w konspiracji pozostał trzon operującej w rejonie Rabki 3 Kompanii Zgrupowania, dowodzonej przez Antoniego Wąsowicza "Rocha". Oddział początkowo nazywał się "3 kompanią AK", a potem przyjął nazwę "Wiarusy". Przywódcami organizacji "Wiarusy" byli kolejno: wymieniony już Antoni Wąsowicz "Roch"; Józef Świder "Pacula", "Mściciel"; Tadeusz Dymel, ps. "Srebrny"; Stanisław Ludzia "Harnaś", "Rys". Działała ona w okresie: od kwietnia 1947 do 25.07.1949 na terenie powiatów: nowotarskiego, myślenickiego, limanowskiego i nowosądeckiego. Ich siedzibę stanowił do 20.02.1948 bunkier w Knurowie koło Harkłowej w powiecie nowotarskim, a po jego odkryciu i likwidacji przez bezpiekę, ukrywali się oni u zaufanych gospodarzy. Organizacja liczyła w sumie 62 żołnierzy i 171 współpracowników. Przeprowadziła łącznie 223 akcje, w tym m.in. dokonała likwidacji 51 osób, w tym 28 funkcjonariuszy MO, 1 funkcjonariusza UB, 1 żołnierza KBW, 18 osób cywilnych (w większości członków PPR, podejrzanych o współpracę z UB). Ponadto dokonano kary chłosty na 18 osobach, zaatakowano 3 posterunki MO, z czego 2 rozbrojono, a część funkcjonariuszy zlikwidowano (posterunki w Niedzicy i Rabie Wyżnej). Pomimo rzucenia ogromnych sił i zadawanych strat, bezpiece nie udawało się rozbić organizacji do końca. Udało się to dopiero dzięki zastosowaniu kombinacji operacyjnej, w której została wykorzystana rozległa sieć agenturalna, ale najważniejszymi agentami byli: agentka S-21 - Stefania Kruk oraz agent "7" Marian Strużyński vel. Marian Reniak. Strużyński występował wobec "Wiarusów" jako por. "Henryk" z organizacji ROAK (Ruch Oporu Armii Krajowej). Całość koordynowali oficerowie UB: mjr Franciszek Szlachcic i mjr Stanisław Wałach. Likwidacji organizacji bezpieczeństwa dokonała dwustopniowo: 16.07.1949 oraz 25.07.1949. W aktach znajduje się kwestionariusz osobowy Jana Rokity ps. "Iskra", który występuje jako żołnierz "Ognia" od wiosny 1946 roku, zatrzymany 02.11.1947 i skazany na karę śmierci.

IPN Kr 074/13, t. 1-3 (13/X).

zob. także:
<http://skomielna.info/2017/07/24/68-rocznica-likwidacji-oddzialu-wiarusy/>
- fragment książki Dawida Golika "Obszar opanowany przez „leśnych”. Działania partyzanckie oraz represje aparatu bezpieczeństwa na terenie Ochotnicy w latach 1945–1956".